

# ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ (มาตรา 40)

ของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

Factors Affecting the Decision to Participate in Voluntary social Insurance

(Section 40) of Informal Workers : A Case study of

Mueang District Chiang Mai Province

สุธินันท์ เมฆอุตสาห์<sup>1</sup> และวรัทยา ชินกรรม<sup>2</sup>

Suthinan Mek-utsa<sup>1</sup> and Warattaya Chinnakam<sup>2</sup>

## บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 ของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 ของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างคือแรงงานนอกระบบ ภาคบริการ ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 400 ชุด โดยเลือกจากกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ (มาตรา 40) ของแรงงานนอกระบบ วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ความถี่ ร้อยละ และแบบจำลองโพรบิต

จากการศึกษา พบว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุประมาณ 36 ปี สถานภาพสมรส ไม่มีผู้ที่อยู่ในอุปการะ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและปวช./ปวส. ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง โดยทำงาน 25-28 วันต่อเดือน ทำงานวันละ 7-9 ชั่วโมงต่อวัน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001-9,0001 บาท

จากการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 ของแรงงานนอกระบบ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยแบบจำลองโพรบิต (Probit Model) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ (มาตรา 40) ของแรงงานนอกระบบมากที่สุดได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รองลงมาคือ สถานภาพโสดของแรงงาน, แรงงานที่จบระดับการศึกษาปริญญาตรี, จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะที่แรงงานมีอยู่, เวลาทำงานการทำงานเฉลี่ยต่อวัน, และการออมเงินเฉลี่ยต่อเดือน ตามลำดับ

**คำสำคัญ :** การตัดสินใจเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 ของแรงงานนอกระบบ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ แบบจำลองความน่าจะเป็นเพื่อตัดสินใจเลือกกระหว่างสองเหตุการณ์

Email : ttsmcmu2@gmail.com

<sup>1</sup>นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (ภาคพิเศษ) คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

<sup>2</sup>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

## Abstract

The purpose of this research was to study the factors affecting the decision to join voluntary social security under Section 40 of informal workers in Muang district. Chiang Mai Province and information perception of voluntary social security Section 40 of informal workers in Muang district Chiang Mai The tool for collecting data was a questionnaire from a sample group of informal workers in the service sector in Muang District, Chiang Mai Province, with 400 sets selected from random samples. Analysis of data on factors affecting voluntary participation in social security (section 40) of informal workers The analysis was done using mean, frequency, percentage and Probit model.

The study found that most informal workers are female, aged 36 years, marital status, no dependents. Graduated from secondary education and vocational certificate/vocational certificate. Most of them are contract workers, working 25-28 days per month, working 7-9 hours per day. The average monthly income is 6,001-9,001 baht.

From the analysis of factors affecting the decision to join the voluntary social security section 40 of informal workers in Muang District Chiang Mai Using the Probit Model, it was found that the factors most affecting voluntary participation in social security (Section 40) of informal workers were: Average monthly income followed by single status of workers, workers with a bachelor's degree, number of dependents the workers have, average working hours per day, and average monthly savings. respectively

**Keywords:** Voluntary Social Security Article 40 Decision for Informal Workers In the district Chiang Mai Province A probability model to decide between two events.

## ความสำคัญของปัญหา

การประกันสังคมไทย เป็นหลักประกันแก่ลูกจ้างกรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยด้วยโรคอันเนื่องมาจากการทำงาน เกิดขึ้นในประเทศไทยครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2515 ภายใต้การบริหารของสำนักงานกองทุนเงินทดแทน กรมแรงงาน ตามประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2515 จนกระทั่งได้มีการผลักดัน พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2533 เป็นต้นมา (สำนักงานประกันสังคม, 2561) การประกันสังคมตามมาตรา 40 นั้นเป็นการจัดระบบสวัสดิการทางสังคมเพื่อขยาย ประกันสังคมให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบโดยผลักดันร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ฉบับแก้ไข เพื่อรัฐร่วมจ่ายในมาตรา 40 และแก้ไขพระราชกฤษฎีกาเพื่อพัฒนาสิทธิประโยชน์ของมาตรา 40 ให้เป็นที่จูงใจโดย เป็นระบบสมัครใจ ซึ่งมีเป้าหมายไปยังประชาชนหรือกลุ่มบุคคลที่ประกอบอาชีพซอมรถ ทาบเร่แผงลอยและ ประกอบอาชีพอิสระต่าง ๆ โดยกลุ่มนี้มีความเสี่ยงและมีความมั่งคั่งน้อยกว่ากลุ่มประกันสังคมมาตราอื่น ๆ โดย

บุคคลที่ประกันสังคมมาตรา 40 นั้นมีสิทธิพิเศษอีกสิทธิหนึ่งคือสิทธิของ 30 บาทรักษาทุกโรคที่จะสามารถเข้ามาใช้บริการในสถานพยาบาลต่าง ๆ ซึ่งก็เป็นข้อดีอย่างหนึ่งของประชาชนกลุ่มนี้ด้วย (สำนักงานประกันสังคม, 2560)

จากสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2560 พบว่า มีแรงงานนอกระบบมากถึง 20.8 ล้านคน ซึ่งแรงงานกลุ่มนี้คือผู้ประกอบอาชีพอิสระ เช่น กลุ่มหาบแร่แผงลอย กลุ่มคนงานรับงานมาทำที่บ้านทำให้พวกเขามีรายได้ไม่แน่นอน ทั้งยังไม่ได้รับสวัสดิการใด ๆ ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2560 พบว่า มีแรงงานนอกระบบมากถึง 20.8 ล้านคน หรือคิดเป็น ร้อยละ 55.2 จากจำนวนผู้มีงานทำ 37.7 ล้านคน

จากกองวิจัยและพัฒนาสำนักงานประกันสังคม 2560 เกี่ยวกับ จำนวนผู้ประกันตน ของกองทุนประกันสังคม ทั่วราชอาณาจักร 2560 ได้ว่าจำนวนผู้ประกันตน ภาคสมัครใจ (มาตรา 40) ที่เข้าสู่ระบบประกัน สังคมภาคสมัครใจ มาตรา 40 ในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 2,432,927 คน เมื่อเทียบกับจำนวนของแรงงานนอกระบบทั้งหมดในปี พ.ศ. 2560 จำนวน 20.8 ล้านคน จากรูปที่ 1.1 คิดเป็นร้อยละ 10 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนแรงงานนอกระบบทั้งหมด นับว่าเป็นกลุ่มแรงงานที่ยังขาดความมั่นคงในชีวิต และขาดหลักประกันสังคมรองรับ เมื่อเจ็บป่วยทุพพลภาพ ไม่มีเงินทดแทนการขาดรายได้ การพักรักษาตัว รวมทั้งเมื่ออายุมากขึ้น ไม่มีเงินบำนาญไว้ดำรงชีพถึงแม้รัฐบาลมีโครงการเบี้ยผู้สูงอายุแต่ก็เป็นเงินจำนวนไม่มากพอในการใช้ชีวิต

ในการศึกษาครั้งนี้ทางผู้วิจัยต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ (มาตรา 40) ของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ และศึกษาถึงการรับรู้ข้อมูลและสิทธิประโยชน์ของประกันสังคมแบบสมัครใจ (มาตรา 40) เพื่อนำข้อมูลจากผลวิจัยเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานรูปแบบใหม่รวมทั้งปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานที่ผ่านมาเพื่อเพิ่มจำนวนแรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคมมาตรา 40 ตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 เสนอต่อกระทรวงแรงงานและคณะอนุกรรมการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบระดับชาติ และนำไปสู่การจัดทำแผนและนโยบาย การส่งเสริมแรงงานนอกระบบให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น งานวิจัยครั้งนี้จะมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติทางด้านสังคมและตอบสนองต่อนโยบายของรัฐบาลในเรื่อง “การลดความเหลื่อมล้ำของสังคมและการสร้างโอกาสการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ”

### วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 ของแรงงานนอกระบบในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
- การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 ของแรงงานนอกระบบในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

## วิธีการศึกษา

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีแบบสอบถาม (Quantitative Research) จากแรงงานที่เข้าร่วมและไม่เข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรการ 40 ของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จำนวน 400 ราย ซึ่งแบ่งการเก็บข้อมูลเป็นผู้ที่เข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจมาตรการ 40 จำนวน 200 ราย และไม่เข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจมาตรการ 40 จำนวน 200 ราย ซึ่งขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยการใช้สูตรของ Toro Yamane การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสอบถามปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรการ 40 ของแรงงานนอกระบบ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านข้อมูลทั่วไป ด้านสภาพการทำงาน ด้านการออมและความเต็มใจจ่าย วิเคราะห์โดยใช้แบบจำลองโพรบิต (Probit Model) รวมถึงวิเคราะห์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect)

### แบบจำลองที่ใช้ในการศึกษา

$$Y = \beta_0 + \beta_1 x_1 + \beta_2 x_2 + \dots + \beta_{12} x_{12} + u_i$$

โดยที่  $Y = 1$  เข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ (มาตรการ 40) ของแรงงานนอกระบบ

$Y = 0$  ไม่เข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ (มาตรการ 40) ของแรงงานนอกระบบ

$x_1$  = เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยที่  $x_1 = 1$  เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง

$x_1 = 0$  เมื่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย

$x_2$  = อายุ (ปี) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

$x_3$  = สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยที่  $x_3 = 1$  คือสถานภาพโสด

$x_3 = 0$  คือสถานภาพอื่น ๆ

$x_4$  = ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยที่  $x_4 = 1$  คือ การศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

$x_4 = 0$  คือ การศึกษาดำกว่าระดับปริญญาตรีวุฒิการศึกษา

$x_5$  = จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ (คน) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

$x_6$  = สภาวะสุขภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยที่  $x_6 = 1$  ไม่ปกติ คือ ตอบแบบสอบถามที่มีโรคเรื้อรัง

$x_6 = 0$  ปกติ คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีโรคเรื้อรัง โรคที่เมื่อเป็นแล้ว

จะมีอาการหรือต้องรักษาติดต่อกันตลอดชีวิต เช่น ตับแข็ง

โรคเบาหวาน มะเร็ง ความดันโลหิตสูง อัมพาต โรคหัวใจ

$x_7$  = วันทำงานเฉลี่ยต่อเดือน (วัน) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

$x_8$  = เวลาทำงานเฉลี่ยต่อวัน (ชั่วโมง) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

$x_9$  = อาชีพปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถาม

โดยที่  $x_9 = 1$  คือ ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้าง

$x_9 = 0$  คือ ประกอบอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอื่น

$x_{10}$  = รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (บาท) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

$x_{11}$  = การออมเงินเฉลี่ยต่อเดือน (บาท) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

$x_{12}$  = การเต็มใจจ่ายเงินสมทบเข้าสู่ระบบประกันสังคม (บาท) ของผู้ตอบแบบสอบถาม

### ผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม เมื่อนำมาทำการวิเคราะห์ผลการศึกษาล่าสุดที่มีผลต่อการเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 ของแรงงานนอกระบบ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยประมาณค่าด้วย แบบจำลองโพรบิต (Probit Model) และวิเคราะห์ผลกระทบส่วนเพิ่ม (Marginal Effect) มีรายละเอียดดังนี้

1. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แรงงานที่มีรายได้สูงทำให้โอกาสที่แรงงานจะเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 ลดลง แรงงานที่มีรายได้สูงจึงมองหาสวัสดิการเพื่อที่จะยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น เนื่องจากสิทธิประโยชน์ทดแทนในระบบประกันสังคมแบบสมัครใจมาตรา 40 นั้นยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของแรงงาน ส่งผลให้แรงงานมีทางเลือกมากขึ้น เมื่อแรงงานมีรายได้ที่สูงขึ้นทำให้มีอำนาจในการตัดสินใจที่จะเลือกสวัสดิการที่เหมาะสมกับรายได้ของตนเพื่อให้ได้ความพึงพอใจสูงสุด

2. สถานภาพโสด คือแรงงานที่มีสถานภาพโสดเพิ่มมากขึ้น จะทำให้โอกาสที่แรงงานจะเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจมาตรา 40 เพิ่มขึ้นร้อยละ 45.70 นั้นหมายความว่า สถานภาพโสดจากการสำรวจหมายถึง แรงงานที่ไม่มีสามีหรือ ภรรยา ที่อยู่กินด้วยกัน มีรายได้จากการทำงานด้วยตนเอง แรงงานที่มีสถานภาพโสดส่วนใหญ่ต้องการหาสวัสดิการเพื่อมาดูแลตนเองเมื่อเกิดความยากลำบากในด้านการทำงาน สุขภาพ และเมื่อยามเกษียณ เพราะเนื่องจากแรงงานกลุ่มนี้ไม่ท้อแท้ที่จะมาดูแลตนเองยามแก่ ต้องหาสวัสดิการของรัฐเข้าช่วยเหลือและสนับสนุนตนเองเมื่อไม่สามารถทำงานได้

3. การศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อแรงงานที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากขึ้นทำให้มีโอกาสที่แรงงานจะเลือกเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 ลดลง เพราะเมื่อแรงงานที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีส่งผลให้แรงงานเหล่านั้นสามารถเลือกประกอบอาชีพในการทำงานได้หลากหลายยิ่งขึ้น เช่น ประกอบธุรกิจส่วนตัว ค้าขายแบบมีหน้าร้านหรือออนไลน์ ทำให้มีรายได้มากกว่าการที่เป็นลูกจ้าง เมื่อแรงงานเหล่านี้มีรายได้มาก ก็มีอำนาจในการเลือกที่จะเข้าร่วมและไม่เข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจมาตรา 40 แต่จากการสำรวจแรงงานที่จบการศึกษาในระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่เลือกที่จะไม่เข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 เนื่องจากสิทธิประโยชน์ที่ได้รับไม่เพียงพอต่อความต้องการของแรงงานเหล่านี้

4. จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ เมื่อแรงงานที่มีผู้อยู่ในอุปการะเพิ่มขึ้นจะทำให้แรงงานเลือกที่จะเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 เพิ่มขึ้น แรงงานเหล่านี้จะมองหาสวัสดิการเพื่อมาป้องกันความเสี่ยงในการทำงานเมื่อไม่สามารถทำงานได้อันเนื่องมาจากการเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน โดยผลกระทบไม่ได้เกิดเฉพาะแรงงานบุคคลนั้นคนเดียวแต่ยังส่งผลถึงบุคคลที่อยู่ในอุปการะด้วย แรงงานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง โดยมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 6,001-9,000 บาท ซึ่งมีรายได้ค่อนข้างต่ำ หากแต่ประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 มีทางเลือกในการจ่ายเงินสมทบจำนวน 70,100 และ 300 บาทต่อเดือน จึงเป็นผลให้แรงงานเลือกที่จะเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40

5. เวลาทำงานเฉลี่ยต่อวัน แรงงานที่มีเวลาการทำงานเพิ่มมากขึ้นจะมีโอกาสที่แรงงานเลือกที่จะเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ(มาตรา 40)เพิ่มขึ้น หากแต่แรงงานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นลูกจ้างมีลักษณะงานเหมือนเดิมไม่แตกต่างกันหรือเป็นปัจจัยอื่น ทำให้ไม่สามารถเรียกร้องค่าจ้างเพิ่มขึ้นได้ ชั่วโมงการทำงานที่มากขึ้นอาจจะส่งผลถึงต่อแรงงานในหลายด้าน แรงงานเหล่านี้จะมองหาสวัสดิการเพื่อมาป้องกันความเสี่ยงในการทำงานเมื่อไม่สามารถทำงานได้อันเนื่องมาจากการเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุจากการทำงาน แรงงานส่วนใหญ่จึงเลือกที่จะเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ(มาตรา 40) ซึ่งมีสิทธิประโยชน์หลายด้าน อาทิ เช่น เงินชดเชยรายได้เมื่อไม่สามารถทำงานได้ กรณีประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย ทุพพลภาพ ตาย ชราภาพ สงเคราะห์บุตร

6. การออมเงินเฉลี่ยต่อเดือน แรงงานมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้นก็จะออมเงินเฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้น แต่แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่จากการสำรวจ เป็นแรงงานภาคบริการซึ่งทำงานเป็นลูกจ้าง การเพิ่มขึ้นของรายได้ยังไม่มากพอต่อการเลือกสวัสดิการหรือประกันชีวิตของบริษัทประกันได้ แต่ยังคงต้องการสวัสดิการในการทำงาน ประกันสังคมแบบสมัครใจมาตรา 40 ยังคงเป็นทางเลือกของแรงงาน เนื่องจากราคาในจ่ายเงินสมทบเข้าระบบประกันสังคมมี 3 ทางเลือก 70,150,300 บาทต่อเดือน

**ตารางที่ 1** แสดงผลการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของแบบจำลองโพรบิท (Probit Model)

ตัวแปร Variable	Maximum Likelihood estimate			Marginal effects		
	ค่าสัมประสิทธิ์ Coefficient	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่า ความคลาด เคลื่อน	ค่า นัยสำคัญ ทางสถิติ	ค่า Marginal Effects (dy/dx)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ค่า ความคลาด เคลื่อน	ค่า นัยสำคัญ ทางสถิติ
อายุ	0.058	0.030	0.052	0.015	0.008	0.081
เพศ	0.173	0.390	0.658	0.045	0.103	0.659
สถานภาพ	2.050***	0.607	0.001	0.590***	0.154	0.000
ระดับการศึกษา ปริญญาตรี	-2.581***	0.747	0.001	-0.2512***	0.115	0.030

ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	-0.149	0.527	0.776	-0.037	0.126	0.764
มัธยมศึกษา ปวช./ ปวส.	0.233	0.423	0.582	0.062	0.117	0.596
จำนวนผู้ที่อยู่ใน อุปการะ	1.497***	0.503	0.003	0.398***	0.148	0.007
ภาวะสุขภาพ	-0.011	0.588	0.984	-0.003	0.157	0.984
จำนวนวันทำงานเฉลี่ย ต่อเดือน	-0.097	0.081	0.233	0.025	0.023	0.261
จำนวนชั่วโมงการ ทำงานเฉลี่ยต่อวัน	0.456***	0.192	0.018	0.121***	0.060	0.046
อาชีพค้าขาย/เจ้าของ ธุรกิจ	2.198	1.172	0.061	0.720	0.262	0.006
ลูกจ้าง	1.404	1.100	0.202	0.335	0.188	0.059
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-11.997***	1.894	0.000	-3.189***	0.993	0.001
ออมเงินเฉลี่ยต่อเดือน	0.008***	0.003	0.013	0.0002***	0.0001	0.043
ความเต็มใจจ่ายเงินใน ระบบประกันสังคม	0.002	0.001	0.069	0.0005	0.0003	0.051
Number of obs = 400      LR Chi2 = 469.37 Prob > Chi2 = 0.0000      Log likelihood = -42.5757      Pseudo R2 = 0.8464						

### สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เก็บข้อมูลจากแรงงานนอกระบบในเขต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยข้อมูลการศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จำนวน 400 ราย ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านข้อมูลทั่วไป เช่น อายุ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ ด้านสภาพการทำงาน เช่น จำนวนวันทำงานเฉลี่ยต่อเดือน เวลาการทำงานเฉลี่ยต่อวัน อาชีพ รายได้ สุขภาพ และด้านการออมและความเต็มใจจ่าย เช่น การออมเงินเฉลี่ยต่อเดือน การจ่ายเงินสมทบเข้าระบบประกันสังคมต่อเดือน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบจำลองโพรบิต (Probit Model) ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ(มาตรา 40)ของแรงงานนอกระบบ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน, สถานภาพโสด, ระดับการศึกษาปริญญาตรี, จำนวนผู้ที่อยู่ในอุปการะ, เวลาทำงานเฉลี่ยต่อวัน, การออมเงินเฉลี่ยต่อเดือน

## ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยแบบจำลองโพรบิท(Probit model) พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40 ของแรงงานนอกระบบ ในจังหวัดเชียงใหม่ มากที่สุด ซึ่งพิจารณาจากค่า Coefficient คือ แรงงานที่จะการศึกษาในระดับปริญญาตรี สถานภาพโสด ผู้วิจัยมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะบางประการต่อสำนักงานประกันสังคม อันจะเป็นประโยชน์ต่อแรงงานนอกระบบ ในการตัดสินใจเข้าร่วมประกันสังคมแบบสมัครใจ มาตรา 40

สำนักงานประกันสังคมควรเพิ่มทางเลือกของประกันสังคมแบบสมัครใจมาตรา 40 เป็นทางเลือกของแรงงานนอกระบบให้เข้าสู่ระบบประกันสังคมมากขึ้นและเพิ่มสิทธิประโยชน์ของประกันสังคมแบบสมัครใจมาตรา 40 มากขึ้น จึงเป็นการขยายทางเลือกให้แรงงานนอกระบบได้เข้าสู่ระบบสวัสดิการของรัฐเพิ่มมากขึ้น

## ข้อเสนอแนะ

### ในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อประกันชีวิตของแรงงานนอกระบบ ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
2. ควรศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการประกันสังคม ในจังหวัดเชียงใหม่

## เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา เรศพลศิลป์.(2547).การรับรู้เกี่ยวกับกองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพของผู้ประกันตนใน **จังหวัดชลบุรี**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยบูรพา
- ชนิศวรา ฉัตรแก้ว.(2543).แบบจำลองโพรบิท.วิทยานิพนธ์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฐิติมา พลหาร.(2554).การเลือกประกันสังคมตามมาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. **2553 สำหรับแรงงานนอกระบบในจังหวัดเชียงใหม่**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- พลเทพ บุญยะกาญจนะ.(2545).ความพร้อมในการขยายระบบการประกันสังคมไปยังสถาน **ประกอบการขนาดเล็กในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ยุทธ ไถยวรรณ.(2553).หลักการและการใช้การวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกสำหรับการวิเคราะห์ **Principle and Using Logistic Regression Analysis for Reseach**.วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย.4(1),3-6
- รวีวรรณ วัฒนพานิช.(2554).การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบอาชีพอิสระที่มีต่อ **การประกันสังคมมาตรา 40**.วารสาร.ฉบับที่5 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2554):69-73.วิทยาลัย นครราชสีมา
- สลิต แก้วละมุล.(2549).ความต้องการการคุ้มครอง ตามโครงการขยายความคุ้มครองประกันสังคม **สู่**



**รายงานนอกระบบกรณีศึกษากลุ่มผู้ประกอบการอาชีพอิสระขับเคลื่อนจักรยานยนต์รับจ้าง ในเขต  
 อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์  
 สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์,คูปต์ พันธุ์หินทอง.(2553). **เศรษฐศาสตร์การเมืองของระบบสวัสดิการ** (การลด  
 ความเหลื่อมล้ำและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ) สัมมนาวิชาการประจำปี 2553  
 อนุชา คำมา.(2558).**รูปแบบการออมของแรงงานนอกระบบในเขตอำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่.**  
 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
 อนิรุจ มะโนธรรม.(2548).**ปัญหาด้านอาชีพอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานของกลุ่มแรงงาน  
 นอกระบบ ในจังหวัดภูเก็ต.**(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต  
 อรุณลักษณ์ ดิษบรรจง.(2559).**การประเมินการขยายประกันสังคมสู่แรงงานนอกระบบในมิติทาง  
 เศรษฐศาสตร์และสังคมกรณีศึกษากลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัดภาคเหนือตอนล่าง.** (วิทยานิพนธ์  
 ปริญญาโทมหาบัณฑิต).มหาวิทยาลัยนเรศวร  
 อุเทน วงศ์หล้า.(2557). **ปัญหาการไม่เข้าร่วมในระบบประกันสังคมของผู้ประกอบการรถสี่ล้อแดงใน  
 จังหวัดเชียงใหม่.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
 อารักษ์ พรหมณี.(2537).**การประกันสังคมสำหรับบุคคลทั่วไป: ผลกระทบของการขยายระบบ  
 ประกันสังคม กรณีศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ และแม่ฮ่องสอน.** (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต).  
 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
**เอกสารอิเล็กทรอนิกส์**  
**สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2560).การสำรวจแรงงานนอกระบบ พ.ศ. 2560.สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2562,**  
**เข้าถึงได้จาก : [http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านสังคม/สาขาแรงงาน/](http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านสังคม/สาขาแรงงาน/แรงงานนอกระบบ/แรงงานนอกระบบ_2560/Full_report2560.pdf) แรงงานนอกระบบ/แรงงานนอกระบบ\_2560/Full\_report2560.pdf**  
**สำนักงานสถิติแห่งชาติ.(2560).จำนวนประชากรอายุ15ปีขึ้นไปจำแนกตามสภาพการทำงาน และเพศ**  
**รายไตรมาส 2559-2560 จังหวัดเชียงใหม่.สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2562, เข้าถึงได้**  
**จาก:[http://chiangmai.old.nso.go.th/nso/project/search/result\\_by\\_department.jsp](http://chiangmai.old.nso.go.th/nso/project/search/result_by_department.jsp)**  
**สำนักงานประกันสังคม.(2562).ผู้ประกันตนนอกระบบ(ม.40).สืบค้นเมื่อ 13 เมษายน 2562, เข้าถึงได้**  
**จาก : [https://www.sso.go.th/wpr/main/privilege/กองทุนประกันสังคม\\_sub\\_category\\_list-text-photo\\_1\\_125\\_698](https://www.sso.go.th/wpr/main/privilege/กองทุนประกันสังคม_sub_category_list-text-photo_1_125_698)**